

Utrikesdepartementet
Europakorrespondentenheten

Rådet för utrikes frågor den 22 april 2024

Kommenterad dagordning

1. Godkännande av dagordningen
2. A-punkter
3. Aktuella frågor

Informationspunkt

EU:s höga representant väntas ta upp aktuella frågor på det utrikes- och säkerhetspolitiska området.

4. Rysslands aggression mot Ukraina

Diskussionspunkt

Ansvarigt statsråd: Utrikesminister Tobias Billström

Diskussionens innehåll: Rådet förväntas diskutera Rysslands aggression mot Ukraina.

Förslag till svensk ståndpunkt:

Regeringen verkar fortsatt för ett starkt och långsiktigt stöd från EU till

Ukraina – politiskt, militärt, ekonomiskt, humanitärt och rättsligt, likväl som stöd till fortsatta reformer för Ukrainas EU-närmande. Regeringen verkar för att stödet ska utformas efter Ukrainas behov.

Efter att Europeiska rådet i december 2023 beslutade att inleda anslutningsförhandlingar med Ukraina och Moldavien verkar regeringen nu för att förhandlingsramverken ska antas och de mellanstatliga konferenserna genomförs under det nuvarande belgiska ordförandeskapet.

Regeringen arbetar aktivt för att EU ytterligare ska öka trycket på Ryssland, genom att begränsa dess inkomster samt tillgång till västerländsk teknik. Ett nytt sanktionspaket förbereds och regeringen verkar för att detta ska bli så robust som möjligt. Sverige har, tillsammans med Finland och de baltiska staterna, presenterat förslag och verkar för ett förbud mot import av flytande naturgas samt utökade åtgärder för att förhindra sanktionskringgående.

Regeringen välkomnar att arbetet med det svenskinitierade förslaget om att upprätta en ny sanktionsregim som svar på det politiska förtrycket i Ryssland tas vidare och verkar för att ett beslut ska kunna fattas vid FAC i maj.

Regeringen verkar fortsatt för att nästa steg ska kunna tas i processen för att använda den extraordinära avkastningen från den ryska centralbankens immobiliserade tillgångar för att stödja Ukraina inklusive genom militärt stöd.

Regeringen avser vid rådets nästa möte betona vikten av att EU, G7 och partners undersöker vad som kan göras ytterligare för att motverka kringgående av sanktioner. Detta innefattar förslag på åtgärder mot den ryska skuggflottan, som också utgör en miljörisk för Östersjön.

En överväldigande majoritet av EU:s medlemsländer har bidragit till att utbilda en betydande mängd ukrainska soldater inom ramen för EUMAM Ukraina och regeringen verkar för att utbildningsinsatserna upprätthålls.

Regeringen välkomnar Europeiska rådets beslut den 21 mars om att inrätta ett dedikerat Ukrainakuvert – en så kallade *Ukraine Assistance Fund* – inom ramen för den Europeiska fredsfaciliteten. Regeringen verkar nu för att detta instrument ska kunna användas skyndsamt för att leverera efterfrågad ammunition och materiel så snabbt som möjligt – detta gäller även ammunition upphandlad utanför Europa.

Regeringen stödjer därtill försvarsindustriella initiativ som syftar till att stärka, vidareutveckla och bredda den europeiska tekniska och försvarsindustriella basen, och som bidrar till att uppnå det övergripande målet att stödja Ukraina. Regeringen stödjer också förslag om gemensam

förstärkning av ammunitionsproduktionskapaciteten samt gemensam upphandling, vilka samtidigt tar hänsyn till försvarsindustrins långsiktiga förutsättningar. Regeringen välkomnar även initiativ för att förse Ukraina med artilleriammunition, såsom det tjeckiska ammunitionsinitiativet, vilket Sverige deltar i.

Regeringen verkar även för att långsiktiga säkerhetsåtagandena mellan EU och Ukraina upprättas och att en överenskommelse snart kan nås.

Datum för tidigare behandling i riksdagen: Rysslands aggression mot Ukraina behandlas senast vid EU-nämndens sammanträde den 15 mars inför rådets möte den 18 mars.

5. Situationen i Mellanöstern

Diskussionspunkt

Ansvarigt statsråd: Utrikesminister Tobias Billström

Diskussionens innehåll: Rådet förväntas diskutera situationen i Mellanöstern.

Förslag till svensk ståndpunkt:

Regeringen fördömer å det skarpaste den iranska attacken mot Israel. Tillsammans med övriga EU, USA och andra nyckelaktörer uppfordrar regeringen alla parter till återhållsamhet och understryker nödvändigheten av att undvika ytterligare eskalering. Regeringen välkomnar det extrainkallade mötet den 16 april med EU:s utrikesministrar, för att diskutera hur EU på bästa sätt kan bidra till detta.

Den humanitära situationen i Gaza är ohållbar och måste omgående förbättras. FN:s säkerhetsrådsresolution 2728 (2024) måste genomföras.

Den israeliska attacken som dödade sju medarbetare från hjälporganisationen *World Central Kitchen* understryker den absoluta nödvändigheten av förbättrad säkerhet för humanitära organisationer och dess personal, vilka under svårast tänkbara förhållanden försöker bistå en civilbefolkning som hotas av omedelbart förestående hungersnöd och en närmast kollapsad hälso- och sjukvård. Regeringen är tydlig i sina krav på respekt för den internationella humanitära rätten. Alla kvarvarande personer i gisslan måste frigges omedelbart och villkorslöst. Israel har rätt att försvara sig inom folkrättens, inklusive den humanitära rättens, ramar.

Regeringen välkomnar Israels aviserade åtaganden om ökat humanitärt tillträde

och understryker att dessa måste genomföras fullt ut, utan dröjsmål. Behoven är enorma och de humanitära leveranserna in i och inom hela Gaza måste ökas radikalt för att förhindra ytterligare katastrofer. Den maritima humanitära korridoren från Cypern kan komplettera men inte ersätta storskaliga leveranser via land och befintliga hamnar samtidigt är det viktigt att alla möjligheter till ökad humanitär införsel undersöks. Regeringen uppmanar Israel att under rådande omständigheter inte genomföra en markoffensiv mot Rafah. Regeringen betonar att den internationella domstolens provisoriska åtgärder, inklusive de som beslutades den 28 mars, är bindande.

För att humanitära organisationer ska kunna verka säkert och i den omfattning som den akuta situationen påkallar, krävs en omedelbar humanitär vapenvila. En sådan vapenvila skulle också sänka den regionala spännings- och våldsnivån, lägga grunden för ett hållbart och varaktigt slut på stridigheterna och utgöra ett steg mot att kunna återstarta en process mot en framförhandlad tvåstatslösning.

Europeiska rådets slutsatser om Mellanöstern (från den 21–22 mars) ger EU en solid grund för att agera för att bidra till ett slut på kriget mellan Israel och Hamas och steg mot en lösning på konflikten mellan Israel och Palestina. Regeringen kommer att bidra till dess genomförande och välkomnar i detta sammanhang att arbetet med sanktioner mot extremistiska bosättare snart är i hamn. Bosättningsarna är illegala enligt folkrätten och bosättarvåldet är oacceptabelt. Samarbetet och dialogen med USA, länder i regionen och andra partners är centralt och bör fortsätta.

Datum för tidigare behandling i riksdagen: Situationen i Mellanöstern behandlades senast vid EU-nämndens sammanträde den 20 mars, inför Europeiska rådets möte den 21 till 22 mars.

6. Sudan

Diskussionspunkt

Ansvarigt statsråd: Utrikesminister Tobias Billström

Diskussionens innehåll: Rådet förväntas diskutera utvecklingen i Sudan i samband med ettårsdagen för stridernas utbrott den 15 april och hur EU kan bidra till en vapenvila, förbättrat humanitärt tillträde och en fredlig lösning.

Förslag till svensk ståndpunkt: En diskussion i rådet i samband med ettårsdagen för utbrottet av stridigheterna innebär en möjlighet för EU att rikta uppmärksamhet mot den fortgående konflikten och den svåra humanitära situationen som råder i Sudan. Regeringen verkar för ett ökat europeiskt engagemang för eldupphör och ett ökat humanitärt tillträde i Sudan och välkomnar att EU samordnar sitt aktörskap med likasinnade länder. Regeringen stödjer även EUs ansats att stödja relevanta sudanesiska civilsamhällesinitiativ i syfte att upprätta dialog och nå en fredlig lösning.

Sverige har, genom ett mångårigt och stort stöd samt diplomatisk närvaro i landet, både tyngd och trovärdighet i frågor om Sudan och Afrikas horn och i pågående diskussioner inom EU. Regeringen välkomnar användandet av den sanktionsregim som etablerats för att utöka påtryckningarna gentemot de stridande parterna.

Regeringen stödjer arbetet med ansvarsutkrävande i Sudan, bland annat genom stöd till FN:s kontor för de mänskliga rättigheterna i Sudan, OHCHR. FN:s råd för mänskliga rättigheter beslutade i oktober 2023 att inrätta en särskild undersökningsmekanism för att samla in och analysera bevis om brott mot de mänskliga rättigheterna, bland annat i Darfur och Khartoum.

Datum för tidigare behandling i riksdagen: Utvecklingen i Sudan behandlades senast vid EU-nämndens sammanträde den 8 november 2019, inför rådets möte den 11 november 2019.